

Rita Linna, Tero Jokilehto
Konserniohjausosasto

Työ- ja elinkeinoministeriö
Työllisyys- ja toimivat markkinat -osasto

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä.

Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä (myöh. sijoituslupalaki). Nykyinen laki ulkomaalaisten yritysostojen seurannasta (172/2012) kumottaisiin. Esitys perustuu hallitusohjelmaan, jonka mukaan hallitus uudistaa yritysostolakia siten, että kansallisen turvallisuuden, huoltovarmuuden ja laaja-alaisen vaikuttamisen riskit huomioidaan nykyistä tehokkaammin.

Lain kokonaisuudistuksen tavoitteena on sääntelyn selkeyttäminen sekä ajantasaistaminen vastaamaan nopeasti ja voimakkaasti muuttuneen toiminta- ja turvallisuusympäristön vaatimuksia. Ehdotettuun lakiin sisältyvät säännökset muun muassa seurannan kohteista, kaksivaiheisesta lupamenettelystä, viranomaistehtävistä, seuraamuksista lain velvoitteiden laiminlyönnistä ja lain kiertämisestä. Lain soveltamisala selkeytyy ja laajenee, ja uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset ovat uusina seurannan kohteina rajatusti ja kohdennetusti laissa määritellyillä toimialoilla ja toiminnoissa. Huoltovarmuuskeskus (myöh. HVK) olisi jatkossa toimivaltainen viranomainen myöntämään luvan lain mukaisen lupamenettelyn ensimmäisen vaiheen menettelyssä, jossa on tavoitteena käsitellä pääosa lupahakemuksista. Työ- ja elinkeinoministeriö (myöh. TEM) toimisi lupamenettelyn toisen vaiheen viranomaisena tapauksissa, jotka alustavan tarkastelun perusteella edellyttävät yksityiskohtaisempaa selvittämistä ja laajempaa kokonaisturvallisuuteen perustuvaa riskiarviointia.

Ehdotettuun lakiin liittyy myös samanaikaisesti valmisteltavana ollut Euroopan unioniin suuntautuvien ulkomaisten sijoitusten seurantaan koskevan asetuksen ((EU) 2019/452, myöh. seuranta-asetus) uudistaminen. Hallituksen esityksessä on voitu ottaa täysimääräisesti huomioon uuden seuranta-asetuksen sisältö ja sen liittymäkohdat kansalliseen ulkomaisten sijoitusten seurantaan. Uusittu asetus julkaistaan virallisessa lehdessä heinäkuussa 2026. Uuden seuranta-asetuksen pakolliseen soveltamisalaan kuuluu myös liikenne- ja viestintäministeriön (myöh. LVM) hallinnonalaan kuuluvia tehtäviä ja toimintoja.

LVM tarkastelee ulkomaisten yritysostojen ja sijoitusten seurantaan ensisijaisesti ministeriön toimialaan keskeisesti kuuluvien kansalaisten, elinkeinoelämän ja viranomaisten laajasti käyttämän liikenteen ja viestinnän kriittisen infrastruktuurin ja niihin olennaisesti liittyvien palveluiden näkökulmasta. Tiedon, tietovarantojen ja kriittisten tietojärjestelmien suojaaminen sekä verkkojen

ja palveluiden tieto- ja kyberturvallisuus ovat olennainen osa kokonaisuutta. Ministeriön hallinnonalan lakisääteisellä vastuulla on useita yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen, yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen jatkuvuuden ja huoltovarmuuden turvaamiseen liittyviä tehtäviä ja kriisiajan varautumisvelvoitteita. Viime vuosina tapahtunut turvallisuusympäristön merkittävä muuttuminen korostaa entisestään tämän kokonaisuuden merkitystä.

LVM on osallistunut jo pitkään aktiivisesti nykyisen yritysostojen seurantalain käytännön soveltamiseen yhtenä keskeisistä TEM:lle lausuntoja antavista viranomaisista. Merkittävä osa käsiteltävistä tapauksista liittyy LVM:n hallinnonalaan, joten ministeriö on antanut lausuntoja viime vuosina noin 15-20 kpl/v. Isossa osassa näistä ministeriö on pyytänyt tarvittavan asiantuntemuksen perusteella sisäisiä lausuntoja hallinnonalan virastoilta liikenne- ja viestintävirastolta, Väylävirastolta ja Ilmatieteen laitokselta. Ministeriö myös osallistuu aktiivisesti TEM:n johdolla toimivan viranomaisten yhteistyöverkoston (myöh. YKA-verkosto) toimintaan.

LVM on osallistunut tiiviisti säädöshankkeen valmisteluun TEM:n johdolla sekä arviomuistiota laadittaessa YKA-verkostossa, että sittemmin ulkomaalaisten yritysostojen seurannasta annetun lain uudistamista käsitelleessä työryhmässä. Ministeriön näkemykset lain kokonaisuudistuksen keskeisestä sisällöstä on otettu pääosin hyvin huomioon nyt lausuttavana olevan uuden sijoituslupalain hallituksen esityksen luonnoksessa. Tässä lausunnossa kiinnitetään huomiota niihin asioihin ja kokonaisuuksiin, joita tulisi ministeriön mielestä pyrkiä parantamaan tai korjaamaan hallituksen esityksen jatkovalmistelussa.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää kunnioittavana lausuntonaan seuraavaa. Ministeriön lausunnossa on huomioitu hallinnonalan virastojen ja valtion kyberturvallisuusjohtajan toimiston sisäiset lausunnot.

Yleiset huomiot hallituksen esityksestä

LVM suhtautuu myönteisesti hallituksen esityksen luonnoksessa esitettyyn uuteen sijoituslupalakiin ja sen keskeiseen sisältöön.

Erityisesti lakiuudistuksen tuoma soveltamisalan laajentuminen ja tiukentuminen verrattuna nykyiseen lakiin on ministeriön näkökulmasta tarpeellinen, perusteltu ja tervetullut ratkaisu Suomen turvallisuusympäristön pitkäkestoisen ja merkittävän muutoksen johdosta. Kansalliseen turvallisuuteen laajasti tarkasteltuna (lain 1 §) kohdistuvat riskit ja vaikuttaminen ovat selkeästi lisääntyneet, jolloin muutokseen on perusteltua vastata tiukentamalla ja tiivistämällä ulkomaisten sijoitusten seurantaa.

Lain soveltamisalan kokonaisuus määräytyy lain 1-4 §:issä, jotka käsittävät lain tarkoituksen, määritelmät, seurannan kohteet ja uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset (myöh. greenfield-sijoitukset). LVM:n mielestä tämä soveltamisalan muutos nykyistä kattavammaksi kokonaisuudeksi selkeyttää nykytilannetta ja vahvistaa mahdollisuuden seurata riittävän laajasti LVM:n hallinnonalan kriittiseen infrastruktuuriin, palveluihin sekä tieto- ja kyberturvallisuuteen liittyviä ulkomaisia yritysostoja ja sijoituksia, sekä tarvittaessa rajoittaa ja puuttua niihin, mikäli se osoittautuisi riskiperusteisesti tarpeelliseksi.

LVM pitää uudistusta perusteltuna ja tarpeellisenä myös siksi, että nykyinen laki ei enää tarjoa kaikilta osin riittäviä keinoja puuttua ja rajoittaa kansallisen turvallisuuden näkökulmasta

haasteellisia ulkomaisia yritysostoja. Uudessa laissa soveltamisala, lupamenettelyt, viranomaisten tiedonsaantioikeudet, riskiperusteisen puuttumisen keinovalikoima ja seuraamusjärjestelmä muodostavat selkeän, toimivan ja harkitun kokonaisuuden.

Keskeistä uudistuksessa on myös nyt esitettävän lain mahdollistama ministeriön näkemyksen mukaan tasapainoinen kokonaisuus, jossa yleinen suhtautuminen Suomeen kohdistuviin ulkomaisiin investointeihin pysyy myönteisenä mahdollistaen kuitenkin samanaikaisesti riittävän kattavan ja tehokkaan kansallisen turvallisuuden näkökulmasta ja tarpeista lähtevän (lain 1 §) ulkomaisten sijoitusten riskiperusteisen arvioinnin ja tarvittaessa niiden rajoittamisen tai kieltämisen. Käytännössä ulkomaisen sijoituksen kieltäminen olisi myös jatkossa harvinaista suhteessa kaikkien Suomeen suuntautuvien investointien määrään.

LVM pitää perusteltuna lainvalmistelussa valittua ratkaisua, jossa lain 4 §:n greenfield-sijoitusten seurannan soveltamisala on tarkoituksella rajattu paljon suppeammaksi, kuin lain muut seurannan kohteet 3 §:ssä. Ratkaisua puoltavat viranomaisten rajallisten resurssien lisäksi se, että greenfield-sijoitusten sisällyttäminen sijoituslupalakiin on uusi ratkaisu, josta ei ole Suomessa aikaisempaa kokemusta. Ero on ministeriön näkemyksen mukaan toteutettu selkeästi ja riskiperusteisesti rajaten siten, että 4 §:n seurattavat greenfield-sijoitukset on kirjoitettu pykälään täsmällisemmin ja tarkkarajaisemmin, kuin 3 §:n seurannan kohteet.

Soveltamisalan laajentuminen johtaa väistämättä lupamenettelyyn tulevien hakemusasiodien määrän merkittävään kasvuun. Hallituksen esityksen vaikutusten arvioinnissa on todettu, että lupahakemusten määrän odotetaan aluksi lyhyellä aikavälillä kolminkertaistuvan tasolle 110-120 kpl/v, ja pitkällä aikavälillä vähintään yli kaksinkertaistuvan tasolle 80-90 kpl/v. Pudotus johtuu arvioissa esitetystä alustavasta näkemyksestä, jonka mukaan greenfield-sijoituksia ei arvioitaisi toistamiseen esim. uusperustaisen yrityksen alkuvaiheen jatkoinvestoinnin yhteydessä. Lisäksi seuranta-asetuksesta johtuva pakollinen kaksivaiheinen käsittelyprosessi ja ensimmäisen vaiheen 45 kalenteripäivän maksimikäsittelymääräaika lisäävät viranomaisten resurssitarvetta.

Hallituksen esityksen vaikutusten arvioinnissa on käsitelty yksityiskohtaisemmin uudesta laista aiheutuvia henkilöresurssien lisäystarpeita HVK:lle ja TEM:lle, mutta lausuntoja antavien viranomaisten osalta resurssien lisäystarve on jätetty maininnan varaan (s. 21). LVM katsoo, että henkilöresurssien lisäystarve on väistämätön ja merkittävä myös keskeisillä lupamenettelyssä toistuvasti tapauskohtaista riskiarviointia tekevillä ja lausuntoja antavilla viranomaisilla, kuten LVM:ssä ja liikenne- ja viestintävirastossa. Tämä lisäystarve ei poistu viranomaisten toimintaa tehostamalla tai käytännön työmenetelmiä ja salassa pidettävän turvaluokitellun tiedon käsittelymenetelmiä kehittämällä. LVM on antanut viime vuosina noin 15-20 lausuntoa vuosittain tilanteessa, jossa hakemusasiodien kokonaismäärä TEM:ssä on ollut noin 35-40 kpl/v. Tämän johdosta lupahakemusten kasvun vaikutuksen voidaan arvioida olevan LVM:n hallinnonalalla merkittävä sekä ministeriössä että kaikissa kolmessa virastossa. Virastoista lupahakemusten määrän kasvu tulee erityisesti näkymään liikenne- ja viestintäviraston työmäärän ja resurssitarpeen kasvuna.

LVM katsoo perustelluksi ja välttämättömäksi, että hallituksen esityksen kahteen kohtaan, **taloudellisiin vaikutuksiin ja vaikutuksiin viranomaisten toimintaan, lisätään** selkeästi näkyviin lupahakemuksiin lausuntoja antavien muiden hallinnonalojen viranomaisten oletettu vastaavan tasoinen työmäärän ja henkilöresurssin lisäystarpeen kasvu kuin HVK:lla ja TEM:ssä. Lisäksi vaikutusten arvioinnissa tulisi selkeästi kirjata näkyviin lain soveltamisalaan uutena

kokonaisuutena tulevien greenfield-sijoitusten hakemusten oletettu muita hakemuksia suurempi työllistävä vaikutus.

LVM kiinnittää huomiota myös siihen, että lupahakemuksista kertyvät viranomaisten suoriteperusteiset maksutuotot kertyvät HVK:lle ja TEM:lle, mutta lausuntoja antavat muiden hallinnonalojen viranomaiset eivät saa vastaavia lisätuloja kattamaan henkilöresurssien lisäystarpeesta aiheutuvia kustannuksia. Myös tämä olisi tosiseikka olisi perusteltua **lisätä** hallituksen esityksen perusteluiden vaikutusten arviointiosuuteen.

LVM kiinnittää myös huomiota lakiuudistuksen 4 luvun seuraamusjärjestelmään. Ministeriö näkee seuraamusjärjestelmän kokonaisuudessa puutteita, joiden parantamiseen tulisi kiinnittää huomiota jatkovalmistelussa. Ministeriön arvion mukaan asialla on vaikutusta seuraamusjärjestelmän tehokkuuteen ja sen noudattamiseen ulkomaisten sijoittajien taholta. Nykymuodossa seuraamusjärjestelmän uskottavuus kärsii ja sen ennalta ehkäisevä vaikutus jää puutteelliseksi.

Seuraamukset lain velvoitteiden laiminlyönnistä vaihtelevat lain vastaisen menettelyn luonteen ja moitittavuuden mukaan. LVM:n näkemyksen mukaan ne eivät kaikilta osin ole nyt loogisessa suhteessa keskenään. Esityksessä lain kiertämiseen puututtaisiin lupaviranomaisen antamalla kehotuksella toimittaa lupahakemus määräajassa (16 §). Sijoituksen toteuttamisesta ilman laissa edellytettyä lupaa seuraisi ensin kehoitus toimittaa lupahakemus määräajassa tai palauttaa tilanne lainmukaiseen tilaan, ja edelleen mikäli nämä laiminlyötäisiin, niin TEM voisi tehdä päätöksen sijoituksen mitättömyydestä (17 §). Tiedonantovelvollisuutta koskevan TEM:n määräyksen noudattamista, luvan ehtojen noudattamista tai luvassa määrätyn raportointivelvollisuuden noudattamista voitaisiin varmistaa hallinnollisena seuraamuksena uhkasakolla (18 §). Tahallaan tai huolimattomuudesta ilman lupapäätöstä toteutetusta sijoituksesta määrättäisiin rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamusmaksu, jollei 2 momentin useista ulkomaisen sijoittajan oikeusturvaan liittyvistä poikkeuksista muuta johdu (19 §).

Ministeriö kiinnittää myös huomiota siihen, että minkään seuraamuksen osalta ei ole säädetty sen täytäntöönpanokelpoisuudesta valituksesta huolimatta. Ministeriö esittää TEM:n harkittavaksi tulisiko tällainen säännös lisätä sijoituslupalakiin. Täytäntöönpanokelpoisuuden puuttuminen ennen lainvoimaista päätöstä vaikuttaa osaltaan seuraamusjärjestelmän tarkoitettujen ja tosiasiallisten vaikutusten toteutumisen aikajänteen todennäköiseen venymiseen rikkomustapauksissa niin pitkälle, että kyseisessä tapauksessa kansalliseen turvallisuuteen laajasti ymmärrettyä (lain 1 §) liittyvät riskit ja uhat saattavat toteutua eikä vahingon syntymistä kyetä riittävän ajoissa estämään. Esimerkiksi kyberturvallisuuslain (124/2025) 34 §:ssä on säädetty uhkasakosta, teettämisuhasta ja keskeyttämisuhasta. Pykälän mukaan valvova viranomainen voi asettaa kyseisen lain nojalla antamansa päätöksen tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan.

LVM esittää, että hallituksen esityksen jatkovalmistelussa TEM selvittäisi myös mahdollisuutta parantaa sijoituslupalain seuraamusjärjestelmän tehokkuutta ja uskottavuutta laajentamalla vastuuta lain noudattamisen varmistamisesta myös ulkomaisen sijoituksen suomalaiseen kohteeseen. Tällöin yritysoston suomalainen kohde olisi osaltaan velvollinen varmistamaan, että sijoituslupalain velvoitteita noudatetaan ja asianmukaiset luvat haetaan ennen yritysostoa.

LVM katsoo, että lain kiertäminen on määritelmällisesti tahallista lain velvoitteiden noudattamatta jättämistä, minkä johdosta ministeriö ei pidä riittävänä seuraamuksena pelkkää viranomaisen

ulkomaiselle sijoittajalle antamaa kehotusta toimittaa lupahakemus määräajassa. LVM pitää tarpeellisenä vahvistaa kyseisestä lainvastaisesta toiminnasta ulkomaiselle sijoittajalle tulevaa seuraamusta **lisäämällä** lain kiertämistä koskevaan **16 §:ään uusi 2 momentti**, jossa TEM:lle annettaisiin vastaava mahdollisuus tehdä hallinnollinen valituskelpoinen päätös sijoituksen mitättömyydestä, kuin nyt on lain 17 §:n 2 momentissa. Lain kiertämistä voisi vaikeuttaa myös ulkomaisen sijoituksen suomalaiselle kohteelle asetettava velvoite huolehtia osaltaan siitä, että sijoituslupalain määräyksiä noudatetaan ja lupahakemus tehdään asianmukaisesti etukäteen.

Lisäksi LVM katsoo, että luvan ehdot on asetettu lupaa myönnettäessä rajoittavana toimenpiteenä lähtökohtaisesti tapauksissa, joissa on arvioitu kansalliseen turvallisuuteen laajasti ymmärrettynä (lain 1 §) kohdistuvan huomattavan riskin, jonka mitigoimiseksi ehdot on määritelty lupaan kielteisen päätöksen vaihtoehtona. Jos luvan haltija, ulkomainen sijoittaja, ei noudata lupaa, niin kyseessä on selvästi todennettavissa oleva lupaehtojen vastainen toiminta, joka muodostaa kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvan merkittävä riskin. Tämän johdosta LVM katsoo, että taloudellisesti vähämerkityksellinen ja valituskelpoinen hallinnollinen uhkasakko ainoana seuraamuksena luvan ehtojen noudattamisen laiminlyönnistä (18 §) on täysin epäsuhtainen, riittämätön ja ennaltaehkäisevältä vaikutukseltaan olematon seuraamus. Ministeriön näkemyksen mukaan tämä koskee kaikkia ulkomaisia sijoittajia, mutta aivan erityisesti niitä suuria ulkomaisia sijoittajia, joiden sijoituspäätökset perustuvat usein euromääräisesti ja prosentuaalisesti hyvin suuriin taloudellisiin hyötyihin, ja jotka tapahtuvat kansanvälisen liiketoiminnan globaalissa toimintaympäristössä. Suomalaisen liiketoimintaympäristön ja talouselämän toimijoiden euromääräinen mittakaava on pääsääntöisesti hyvin pieni verrattuna globaaleihin isoihin toimijoihin, jotka sijoittavat esimerkiksi suomalaisiin teknologia-alan yrityksiin tai uusperustaiseen datatalous- tai kaivannaisliiketoimintaan. Tämän johdosta LVM pitää perusteltuna, että jatkovalmistelussa selvitettäisiin huolellisesti kaikki mahdollisuudet **lisätä** seuraamuksiin **mahdollisuus määrätä luvan ehtojen noudattamatta jättämisestä taloudellisesti tuntuvia** sijoittavan ulkomaisen yrityksen tai konsernin kokoon suhteutettuja **euromääräisiä seuraamuksia**, kuten esimerkiksi 19 §:n ja kyberturvallisuuslain 5 luvun kaltaisia seuraamusmaksuja.

LVM pitää oikeasuhteisena ja todennäköisesti taloudellisilta seuraamuksiltaan riittävänä toivotun ennaltaehkäisevän vaikutuksen saavuttamiseksi lain 19 §:n tilanteissa tahallisesti tai huolimattomuudesta ilman vaadittua lupaa toteutetusta ulkomaisesta sijoituksesta ulkomaiselle sijoittajalle seuraamuksena määrättävää rangaistusluonteista hallinnollista seuraamusmaksua koskevaa sääntelyä.

Pykäläkohtaiset huomiot

2 § Määritelmät

LVM pitää tärkeänä, että ulkomaisen sijoittajan ja ulkomaisen sijoituksen määritelmien kautta lain soveltamisalan piiriin tulevat käytännössä kaikki muut, kuin suomalaiset sijoitukset. Ministeriö ymmärtää, että lakiin jää kaksoiskansalaisia koskeva poikkeus sekä perhe- ja perintöoikeudellisia saantoja koskeva 11 §:n poikkeus.

LVM pitää tärkeänä, että EU/EFTA alueelta Suomeen suunnatut ulkomaiset sijoitukset ja sijoittajat ovat mukana lain soveltamisalassa. Muussa tapauksessa lakiin jäisi merkittävä mahdollisuus hyödyntää Suomen kansallisen turvallisuuden etujen vastaisesti esimerkiksi eräiden Euroopan

unionin jäsenvaltioiden myöntämiä niin sanottuja kultaisia passeja, tai aikaisemmin EU/EFTA-maihin lain kiertämistarkoituksessa tai muutoin perustettuja yhtiöitä.

LVM tiedostaa, että ulkomaisten sijoitusten seurannan laajeneminen EU- ja EFTA-alueelle tarkoittaa rajoitusta pääomien vapaalle liikkuvuudelle sisämarkkinoilla niissä tapauksissa, joissa ulkomaiselle sijoittajalle myönnettävään lupaan asetettaisiin ehtoja tai lupa kiellettäisiin. Ministeriö pitää tätä rajoitusta kuitenkin oikeasuhtaisena ja tarpeellisena kansallisen turvallisuuden laajasti ymmärrettyä (lain 1 §) kohdistuvien riskien hallitsemiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto on kiinnittänyt huomiota siihen, että kansallisti toimivaltaisena viranomaisena se saattaa joutua tapauskohtaisessa lain soveltamisessa harkitsemaan EU- ja kansallisen lainsäädännön keskinäistä asemaa normihierarkiassa. Onko toimivaltaisella viranomaisella tosiasiallisesti mahdollisuus olla myöntämättä tai vastavuoroisesti tunnustamatta toisen EU-jäsenvaltion myöntämää velvoittavan EU-asetuksen mukaista hyväksyntää tilanteissa, joissa vaatimukset täyttyvät, vaikka kyseinen EU-asetus niin vaatii. Yhteisöläinsäädännön perusteella toisessa EU:n jäsenvaltiossa myönnetty ja esimerkiksi ilmailun toimijoille pakolliset hyväksyntätodistukset ja vastaavat toimiluvan kaltaiset asiakirjat tulee tunnustaa Suomessa vastavuoroisesti ilman lisävaatimuksia tai muuta arviointia. Toisen jäsenvaltion ko. todistukset ja hyväksynyt omaavalla yrityksellä tai toimijalla on yhteisöläinsäädännön perusteella sijoittautumisoikeus Suomeen. Lakia sovellettaessa tulee siten ratkaistavaksi eräitä EU-jäsenvaltioista Suomeen kohdistuvia ulkomaisia sijoituksia rajoittavan kansallisen sääntelyn suhde esimerkiksi ilmailualan EU-asetusten vaatimuksiin. Ministeriön näkemyksen mukaan tähän tapauskohtaiseen arviointiin vaikuttavat ainakin lain 1 §:ssä esitetyt kansalliseen turvallisuuteen, yhteisöläinsäädännön yleisen järjestyksen ja turvallisuuden varmistamiseen (SEUT 52 ja 65 art.) sekä uuden seuranta-asetuksen pakolliseen soveltamisalaan katteeseen liittyvät seikat.

3 § Seurannan kohteet

LVM:n hallinnonalalla 3 §:ssä tulevat sovellettaviksi erityisesti sen 4, 5, 6, 7 ja 8 kohdat. LVM pitää hyvänä ja välttämättömänä ratkaisuna sitä, että 3 §:n seurannan kohteet on kirjoitettu riittävän joustaviksi mahdollistaen lain käytännön soveltamisessa väistämättä tarvittavan tapauskohtaisen tulkinnan. 3 §:n seurannan kohteita on pyritty tarkentamaan yksityiskohtaisemmin säädöskohtaisissa perusteluissa olevilla lukuisilla esimerkeillä. LVM:n toimialan asioiden osalta pidämme seurannan kohteiden säädöskohtaisia perusteluita ja niissä olevia esimerkkejä selkeinä, kuvaavina ja pääosin riittävinä.

LVM esittää lain soveltamisen selkeyden varmistamiseksi, että 3 §:n säännöskohtaisiin perusteluihin lisättäisiin

- (s. 38) 4 kohdan perustelutekstin yhteyteen lisättäisiin siten, että kirjaus huomioi myös kohdat 5-7, selventävä teksti, josta ilmenee, että ”yrityksen, liiketoimintayksikön tai yhteisön toimintakäsite sisältää myös *urakoinnin*, jos kyseinen toimija harjoittaa ja tuottaa urakointia. Asialla on merkitystä, koska urakkaa pidetään yleisesti kolmantena vakiintuneena hankintamuotona, ja ne saattavat olla taloudellisesti hyvin merkittäviä. Esimerkiksi Väylävirasto toteuttaa laajaa hankintojen kilpailuttamista urakoina. Urakointi liittyy esimerkiksi 3 §:n 4-7 kohtien toimintaan.”
- (s. 39) 6 kohdan perustelutekstin yhteyteen välittömästi 6 kohdan johdantokappaleen jälkeen lisättäisiin viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden

arvioinnista annetussa laissa (1406/2011, myöh. arviointilaki) oleva *turvallisuuskriittisen ratkaisun määritelmä* sellaisena kuin se on ehdotettuna uusimman arviointilain (HE 85/2026, hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista annetun lain, tietoturvallisuuden arviointilaitoksista annetun lain sekä turvallisuusselvityslain 18 ja 48 §:n muuttamisesta) 2 §:n 9 kohdassa.

Kyseisen HE:n määritelmän mukaan ”turvallisuuskriittisellä ratkaisulla tarkoitetaan salaus-, hajasäteilysuojaus- ja muuta tieto- ja viestintäteknistä ratkaisua, tuotetta, toteutusta tai palvelua, jolla suojataan turvallisuusluokiteltua tietoa tietojärjestelmissä ja tietoliikennejärjestelyissä. Ratkaisulla tarkoitettaisiin tuotetta, palvelua tai toteutusta, jota käytetään tietojärjestelmässä tai tietoliikennejärjestelyssä käsiteltävän tiedon suojaamisessa mukaan lukien tietojen säilyttäminen ja siirtäminen tietoliikenneyhteydellä tietojärjestelmien tai tietoliikennejärjestelyjen välillä. Määritelmä olisi teknologiariippumaton. Salausratkaisu voi olla esimerkiksi salauslaite tai -ohjelmisto. Hajasäteilysuojaus voidaan toteuttaa esimerkiksi tilaratkaisuilla ja laitteiden suojaamisella. Turvallisuuskriittisiä ratkaisuja ovat myös esimerkiksi yhdyskäytävät.”

- (s. 40) 7 kohdan perustelutekstin yhteyteen lisättäisiin liikenteen kriittiseen infrastruktuuriin olennaisesti kuuluvana tie-, raide-, meri- ja lentoliikenteen liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut: ”...satama- tai lentokenttätoiminnot, *liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut*, merkittävät logistiikkaterminaalit, tieto- ja viestintäverkot,...

4 § Uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset seurannan kohteina

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan liittyvät lain soveltamisalaan ehdotetut uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset, ns. greenfield-sijoitukset, 4 §:n 3 ja 4 kohdissa. Ministeriö kiinnittää huomiota siihen, että satamat ja logistiikkaterminaalit (5 kohta) muodostavat keskeisen osan kansallista ja kansainvälistä liikennejärjestelmää sekä tavaraliikenteen palveluketjuja.

LVM esittää 4 §:n 4 kohdassa käytetyn sanan ”lentokenttäinfrastruktuuria” korvaamista sanalla ”lentopaikkainfrastruktuuria”, jolloin 4 kohta kuuluisi seuraavasti: ”rakentaa tai ylläpitää lentopaikkainfrastruktuuria taikka tarjota maahuolintapalveluja;”. Vastaava muutos tulisi tehdä hallituksen esityksen perusteluihin 4 §:n 4 kohdan säädöskohtaisten perustelujen yhteyteen kyseistä 4 kohtaa käsittelevään ensimmäiseen tekstikappaleeseen (s. 44).

Lain 4 §:n 4 kohdassa nyt käytetty ”lentokenttä” on yleiskielinen sana, jolla ei ole kansallisessa tai yhteisöläinsäädännössä määriteltyä täsmällistä merkitystä. Lain soveltamisen selkeyden takia on perusteltua, että pykälässä käytettäisiin sen sijaan **ilmailulaissa määriteltyä lentopaikan käsitettä**. Selvyyden vuoksi ministeriö toteaa, että myös käsite ”lentoasema” on määritelty ilmailulaissa, mutta sitä ei tulisi käyttää tässä yhteydessä pykälässä. Lentoasema on ilmailulain 7 luvun 75 §:n määritelmän mukaisesti lentopaikan alakäsite, tietyn tyyppinen lentopaikka: lentoasemalla tarkoitetaan *lentopaikkaa*, jossa lentotiedotuspalvelu, hälytyspalvelu, ilmaliikenteen neuvontapalvelu ja lennonjohtopalvelu on pysyvästi järjestetty.

8 § Lupamenettely ja lupaviranomaiset

LVM kiinnittää erityistä huomiota 8 §:n 5 momenttiin, joka koskee hakemuksista muilta viranomaisilta pyydettäviä lausuntoja. Ministeriö pitää tarkoituksenmukaisena ja molempien ajoittain samanaikaisesti sovellettavien lakien käytännön soveltamista tukevana ratkaisuna, että sijoituslupalain ja eräiden kiinteistöhankintojen luvanvaraisuutta koskevan lain (470/2019) muiden viranomaisten lausuntoja koskevat säännökset ovat yhtäläiset.

Ministeriö lähtee siitä, että HVK:n pitää tosiasiallisesti ja tehokkaasti karsia vireille tulevia lupahakemuksia välittömästi lupamenettelyn alkuvaiheessa, jossa hakemusten volyymi on suuri. Lausuntopyynnöt tulee osoittaa 8 §:n 5 momentin mukaisesti kohdennetusti ja vain niille viranomaisille, jonka toimialaan kuuluvien tehtävien hoitamiseen luvan kohteena oleva ulkomainen sijoitus saattaa vaikuttaa, jollei lausunnon pyytäminen ole ilmeisen tarpeetonta. Lisäksi tapausten käsittelyä ja menettelyjä tulee tehostaa ja sujuvoittaa siinä määrin, kuin se on tietoturvan edellyttämässä rajoissa mahdollista. Asialla on merkittävä käytännön vaikutus lausuntoja antavien viranomaisten työmäärään ja henkilöresurssien lisätarpeeseen.

Voimassa olevan lain soveltamiskäytännössä lausuntoja on pyydetty erityisesti YKA-verkoston kuuluvilta viranomaisilta, joilla on ollut pääsy tapausten turvallisuuskäsitteitä koskeviin turvaluokiteltuihin ja liikesalaisiin tietoihin. Säännöskohtaisissa perusteluissa on todettu (s. 54), että ehdotetun lain voimaan tullessa muodostettaisiin vastaavanlainen viranomaisverkosto tukemaan lain toimeenpanoa ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Verkoston jäsenten rooli, tehtävät ja salassa pidettävään tietoon pääsy muistuttaisivat nykyistä menettelyä.

LVM pitää hyvänä ja tarkoituksenmukaisena ajatuksena sitä, että perustettavaan verkostoon kuuluisivat lähtökohtaisesti kaikki nykyisen YKA-verkoston jäsenviranomaiset. Lisäksi ministeriö katsoo, että on perusteltua arvioida tarve muiden viranomaisten liittämiseksi verkostoon jäsenenä tai pysyvinä asiantuntijoina sen varmistamiseksi, että lain soveltamisessa voidaan hyödyntää kattavasti eri hallinnonalojen asiantuntemusta. LVM pitää tarpeellisena, että esimerkiksi liikenne- ja viestintäviraston edustaja voisi osallistua verkoston toimintaan täysipainoisesti joko jäsenenä tai pysyvänä asiantuntijana. Tämä mahdollistaisi viraston edustajalle pääsyn salassa pidettävään tietoon sekä täysipainoisen osallistumisen LVM:n hallinnonalaan liittyvien lupahakemusten käsittelyyn. Tämä sujuvoittaisi merkittävästi lupahakemusten käsittelyä LVM:n hallinnonalalla.

9 § Ehtojen asettaminen

LVM esittää harkittavaksi jatkovalmistelussa tulisiko **9 §:n 1 momenttiin lisätä** selkeyden vuoksi säännös siitä, että TEM voi asettaa lupapäätöksessä ehtoja toisessa käsittelyvaiheessa, eikä HVK ensimmäisen vaiheen lupaviranomaisena. Tällöin 9 §:n 1 momentin ensimmäinen lause voisi olla esimerkiksi seuraava: "Työ- ja elinkeinoministeriö voi asettaa lupapäätöksessä tarpeellisia ja välttämättömiä ehtoja.". Nyt asia ilmenee epäsuorasti 8 §:n 3 momentissa ja valtioneuvoston toimivallan osalta 12 §:ssä. Asiaa voi pyrkiä selkeyttämään myös 8 § ja 12 §:ssä.

12 § Luvan myöntämättä jättäminen

LVM esittää harkittavaksi jatkovalmistelussa tulisiko valtioneuvoston toimivaltaa asettaa lupaehtoja selventää **lisäämällä 12 §:n** ensimmäiseen lauseeseen esimerkiksi seuraava täsmennys: "...ei myönnetä lupaa tai ulkomaista omistajuutta voidaan rajoittaa *lupaehtoja asettamalla*, jos...".

16 § Lain kiertäminen

LVM:n arvion mukaan seuraamusjärjestelmän toimivuutta voitaisiin parantaa esimerkiksi **lisäämällä** lain kiertämistä koskevaan 16 §:ään **uusi 2 momentti**, jossa TEM:lle annettaisiin vastaava mahdollisuus tehdä hallinnollinen valituskelpoinen päätös sijoituksen mitättömyydestä, kuin nyt on lain 17 §:n 2 momentissa.

18 § Uhkasakko

Aikaisemmin tässä lausunnossa esitetyin perusteluin LVM katsoo, että taloudellisesti vähämerkityksellinen ja valituskelpoinen hallinnollinen uhkasakko ainoana seuraamuksena luvan ehtojen noudattamisen laiminlyönnistä (18 §) on täysin epäsuhtainen, riittämätön ja ennaltaehkäisevältä vaikutukseltaan olematon seuraamus. LVM katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi selvittää huolellisesti kaikki mahdollisuudet määrätä luvan ehtojen noudattamatta jättämisestä taloudellisesti tuntuvia sijoittavan ulkomaisen yrityksen tai konsernin kokoon suhteutettuja euromääräisiä seuraamuksia, kuten esimerkiksi 19 §:n kaltaisia ja kyberturvallisuuslain 5 luvun kaltaisia seuraamusmaksuja.

19 § Seuraamusmaksu

LVM pitää rangaistusluonteisen hallinnollisen seuraamusmaksun käyttöönottoa hyvänä ja perusteltuna ratkaisuna tilanteissa, joissa on tahallisesti tai huolimattomuudesta ilman vaadittua lupaa toteutettu ulkomainen sijoitus. LVM pitää ulkomaiselle sijoittajalle määrättävää seuraamusmaksua koskevaa sääntelyä oikeasuhteisena ja todennäköisesti taloudellisilta seuraamuksiltaan riittävänä toivotun ennaltaehkäisevän vaikutuksen saavuttamiseksi.

Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

LVM:llä ei ole huomautettavaa.

Muut keskeiset huomiot

Kyberturvallisuus on elintärkeä osa suomalaista kokonaisturvallisuuden mallia ja se liittyy olennaisesti tulevan sijoituslupalain soveltamisalaan. Valtioneuvosto antoi 10.10.2024 periaatepäätöksen Suomen kyberturvallisuusstrategiasta. Liikenne- ja viestintäministeriö esittää hallituksen esityksen perustelujen täydentämistä siten, että seuraava strategiaa koskevan **teksti lisätään hallituksen esityksen lukuun 2.3** suhde muuhun lainsäädäntöön ja valtioneuvoston päätöksiin välittömästi Valtioneuvoston turvallisuusjohtamisen toimintamallin kehittäminen - hanketta koskevan tekstin jälkeen (s. 10).

”Suomen kyberturvallisuusstrategia

Osana valtioneuvoston turvallisuusjohtamisen toimintamallin kehittäminen -hanketta valtioneuvosto uudisti Suomen kyberturvallisuusstrategian vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Strategiasta annettiin valtioneuvoston periaatepäätös ja se julkaistiin 10.10.2024. Kyberturvallisuus on elintärkeä osa suomalaista kokonaisturvallisuuden mallia. Uudistetulla kyberturvallisuusstrategialla vastataan muuttuneeseen geopolitiittiseen tilanteeseen ja teknologiseen kehitykseen. Kyberturvallisuusstrategian uudistamisessa on otettu huomioon kyberturvallisuudirektiivin (NIS2) vaatimukset sekä muu aiheeseen liittyvä keskeinen kansallinen strategia- ja selontekotyö. Ehdotettu ulkomaisia sijoituksia ja

lupamenettelyä koskeva laki tukee osaltaan Suomen kyberturvallisuusstrategian tavoitteiden toteutumista.”

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää myös huomiota tarpeeseen päivittää lukuun 2.3 sisältyvä teksti kansallisen turvallisuuden strategiasta (s. 11). Valtioneuvosto antoi 13.5.2026 periaatepäätöksen kansallisen turvallisuuden strategiasta.

Edellä todetun lisäksi LVM kiinnittää huomiota myös hallinnonalan virastojen esille nostamaan kysymykseen siitä, onko sijoituslupalaissa riittävästi huomioitu tilanteet, joissa yrityksen omistajat ovat Suomen kansalaisia, mutta turvallisuusviranomaisilla on huomioitavaa tietoa esimerkiksi toiminnan rahoituksen alkuperästä. LVM esittää harkittavaksi, että jatkovalmistelussa TEM tarkastelisi onko sijoituslupalaissa tällaisten tilanteiden varalta riittävät työkalut esimerkiksi viimekätisen omistajuuden ja tosiasiallisen vaikutusvallan selvittämiseksi.

Tekniset huomiot

Seuraavat tekstikorjaukset tulisi tehdä hallituksen esityksen perusteluihin

- Luku 4.2.2 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset, Vaikutukset viranomaisten toimintaan (s. 21): Sana ”Traficom” tulisi korjata muotoon ”Liikenne- ja viestintävirasto”
- Luku 5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset, uutta liiketoimintaa luovien sijoitusten seuranta koskeva teksti (s. 25): Sana ”lentokenttäinfrastrukturi-” tulisi korjata muotoon ”lentopaikkainfrastrukturi-”
- Luku 7 Säännöskohtaiset perustelut, 3 §:ää käsittelevä teksti (s. 40): ”Pykälän 1 momentin 7 alakohdassa” tulisi korjata muotoon ”7 kohdassa”
- Luku 7 Säännöskohtaiset perustelut, 3 §:ää käsittelevä teksti (s. 40): ”lentokenttätöiminnot” tulisi korjata muotoon ”lentopaikkatöiminnot”

Lisäksi ministeriö kiinnittää kirjoitusteknisenä seikkana TEM:n huomiota siihen, että pykälissä lupaviranomaisista puhutaan välillä yksikössä ja välillä monikossa. Kirjaukset olisi syytä tarkistaa huolellisesti, jotta kussakin pykälässä viittaukset ovat oikeat ja lainsäätäjän tarkoituksen mukaiset.

Kansliapäällikkö

Anna-Mari Ahonen

Hallitusneuvos

Rita Linna

Määräpäivä: 16.7.2026

Jakelu/Sändlista:

Työ- ja elinkeinoministeriö

Lasse Puroma, työ- ja elinkeinoministeriö

Linda Rönqvist, työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi/För kännedom:

Valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto

VN/15267/2024-LVM-71

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: